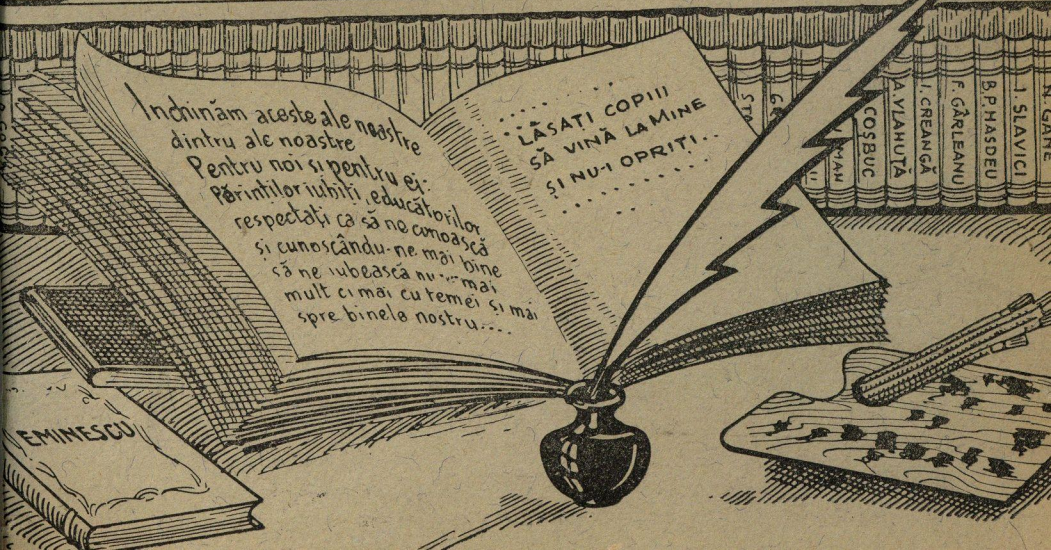
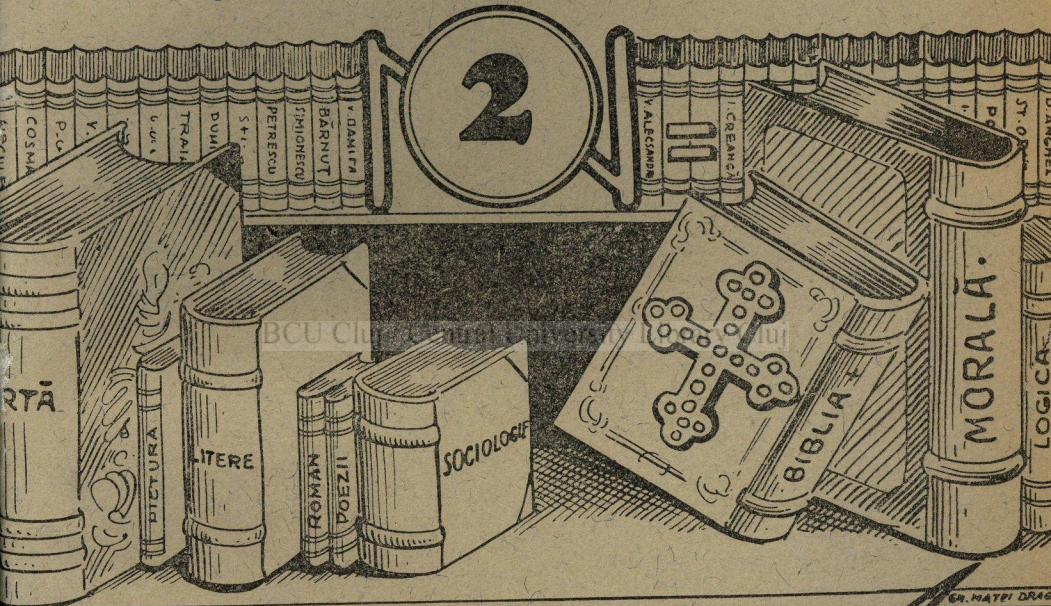

TARA VISURILOR NOASTRE

ORADEA - TIMIȘOARA

2

Inchinam aceste ale noastre
dintru ale noastre
Pentru noi si pentru ei:
Părintilor iubiti, educătorilor
respectați ca să ne cunoască
si cunoscându-ne mai bine
că ne iubască nu mai
mult și mai cu temei și mai
spre binele nostru...

... LĂSAȚI COPILII
SĂ VINĂ LA MINE
ȘI NU-I OPRITI...
...

CA. MATEI DRAG
I. CREAŢIA
F. GÂRLEANU
B.P. HASDEU
N. GÂNE
I. SLAVICI
AYIAHOTĂ
COSBUC
ST

EMINESCU

... ..
 Cu vesele glasuri de tinere firi
 Cuprinși de-amintirea străbunei mării
 Spre soare ni-e gândul și mergeam
 spre el
 Lumina ni-e ținta și binele țel
 Trăiască-ne țara și neamul.
 „Imnul studenților“

Cu dreapta 'nălțată spre Tatăl de Sus
 Jurat-am pe tot ce strămoșii ne-au
 spus:
 Unire 'ntre frați și pe Domn să-l
 iubim
 Și altarul de jert'al națiunii să fim
 Și sufletul neamului nostru.

... ..
 GHEORGHE COȘBUC

CUPRINSUL:

<i>Traian Popa</i>	Sărbătoarea Ardealului: 3/15	
<i>Aurel Ghender</i>	Mai	1
<i>Dr. Eugen Seleș</i>	La Tebea	4
<i>Octavian Mercea</i>	Octavian Goga	5
<i>Al. Marinovici</i>	D-lui N. Călinescu	9
<i>Viorica Oțelia</i>	Plopul	10
<i>Ilică Nichitor</i>	La altarul bisericii de lemn ...	10
<i>Cionca Spiridon</i>	Cine realizează și cine zădă- nicește educația?	11
<i>Luță Brădățeanu</i>	Troiță	13
<i>Paul Demetrescu</i>	Epigrame	14
<i>Augustin Cosma</i>	Flori de cireș	15
<i>Nana</i>	Strigați!	15
<i>N. I. Brebenel</i>	„Tinerete fără de bătrânețe și viață fără de moarte“ ...	17
<i>Gh. Bulgăr</i>	Lăcrimioare	21
<i>Nicolae Marghetică</i>	Coboară liniștea	22
<i>Ovidiu Roman</i>	Lângă tristețea noastră de din- colo... ..	23
<i>Noruca Mitru și Monica</i>	Vestitorilor primăverii	24
<i>Plumbaș Petru</i>	Primăvară	25
<i>Giurgiu Gratian</i>	De ziua Mamii	25
<i>N. R.</i>	Vremuri de restriște	27
<i>Călinescu N.</i>	10 Mai	28
<i>Vladimir Drimba</i>	Singurătate	29
<i>Gheorghe Cosma</i>	În jurul unei aniversări	30
<i>Horia Bujor</i>	S'a oprit din goană toamna ...	31
<i>Valeriu T. Perianu</i>	Nu uita că sunt floare	32
<i>Teodor Deme</i>	Țara lui Verde 'mpărat	35
<i>Gh. Vlădoiu</i>	Inserări	35
<i>Sandu Balmoșan</i>	„Iubirea moșiei străbune“ ...	36
<i>Ioan Pop Simion</i>	Chemare	38
<i>Traian Costa</i>	Suferință	39
	Dedicație	39
	Inchinare	40

Tara Visurilor noastre

Anul V.

Maiu 1941

No. 2

Revistă literară pentru tinereț. Apare lunar, afară de lunile de vacanță sub conducerea prof. Augustin Cosma, Timișoara III., Vadul Călugăreni No. 2

Sărbătoarea Ardealului: 3/15 Mai

În primăvara anului 1848, un puternic fior de libertate răscolește sufletul popoarelor din Apusul Europei. Cerul său întunecat de noianul păcatelor învechite se îmbracă în purpura revoluției izbăvitoare. Un clocot adânc de viață nouă răsbubue în cuprinsul țărilor desmetecite. Două lumi potrivnice se înclează într'o luptă nebună.

Invălmășagul luptei de libertate trezește din amorțeala seculară pe fiii neamului românesc din cuprinsul Ardealului. Preoți și dascăli, studenți și elevi de liceu, cutremurați până în adâncul ființei lor, de dragostea de neam și de glia strămoșească, ascultă cu respirația oprită clocotul luptei și se căznesc să-i descifreze rosturile.

Din norii de primejdie, se desprinde o rază de nădejde și răspândește o palidă lumină de libertate peste văile și munții Ardealului. Un freamăt de bucurie încearcă sufletul studenților români, cari văd ivirea unor zile mai bune și mai tihnite pentru neamul românesc.

În seara zilei de 26 Martie, 1848, canceliștii români și solul profesorilor și al teologilor din Blaj se întrunesc la locuința lui Avram Iancu din Târgu-Mureș. Într'o atmosferă, străbătută de cea mai caldă dragoste de neam, se hotărăște convocarea unei adunări naționale a tuturor Românilor, pe Dumineca Tomii, la Blaj. Ca prin farmec, ochii tuturor se umplu de lacrimi, brațele lor tinerești se ridică în văzduh și se leagă prin jurământ solemn „că la Dumineca Tomii, prin foc, prin apă și prin toate pericolele vieții vor fi la Blaj“, ducând cu sine pe toți cari doresc

salvarea neamului. Tinerii și-au spus cuvântul. E rândul faptelor. Ca niște adevărați apostoli ai ideii naționale aieargă în lungul și largul țării și cu glasul lor de foc electricează pe țărani români ai satelor și-i îndeamnă să pornească spre cetatea izbăvirii: Blaj. Propaganda intensivă și inflăcărată a tinerilor români răscolește satele românești și poporul se îndreaptă în valuri, cu preoți și drapel în frunte, spre locul adunării.

Massele românești, desmetecite din robia grea și îndelungată, pune pe gânduri guvernul unguresc, care interzice ținerea adunării. Dar puhoiul nației românești, stârnit din văgăunile munților și din câmpiile înflorite ale râurilor, nu mai poate fi stăvilit. Guvernul îngăduie ținerea unei alte adunări, pe ziua de 3/15 Mai, 1848. Cu mai mult zor, tinerii își desfașoară activitatea în satele românești. Preoții talmăcesc credincioșilor, însemnătatea zilelor mari ce le trăiesc, diecii și dascălii dela țară inflăcărează, prin cântece naționale, sufletele tinerilor țărani, dornici de un viitor mai cinstit.

În toate satele se desmorțesc suflete, înfloresc nădej-dile. Se fac febrile pregătiri pentru ziua desrobirii neamului. Ziua se apropie.

Norodul, îmbrăcat de sărbătoare, pornește spre locul izbăvirii. Prin cordoanele de jandarmi, pe sub furcile de spânzurare, înălțate pe dealuri, mulțimea înaintează în liniște spre locul de adunare. Peste 40, mii de Români inflăcăriți sunt adunați pe Câmpia libertății dela Blaj. Aici s'au întâlnit frații, s'au îmbrățișat și, electrizați de glasul de arhangel al lui Simion Barnuțiu, pornesc la o luptă viforoasă pentru înfăptuirea idealului mare și sfânt: desrobirea tuturor Românilor.

În vârtejul luptelor de libertate, s'au mistuit averi, câștigate cu trudă, s'au distrus familii vrednice și s'au prăbușit cei mai inflăcăriți fii ai neamului nostru. Ura și dorul de răsbunere al asupritorilor nostri de veacuri, se năpustește cu o deosebită furie asupra satelor românești. Cete de legionari unguri cutreeră comunele românești și deslănțue o nebună prigoană împotriva elementului românesc. Pretutindeni răsună glasul de durere al martirilor bătuți, schingiuiți, spânzurați, îngropați de vii și arși pe rug.

Toate torturile născocite de un suflet barbar sunt puse în execuție.

A rămas de pomină cinismul și sălbătăcia contelui Lazar, care, la Iernut, jud. Târnava-Mică, a ordonat să fie spânzurați sute de români, iar dânsul se plimba batjocoritor, cu luleaua în gură, printre trupurile ce se luptau cu moartea.

Numai Craiul munților, Avram Iancu stă dârz în văgăunile munților apusuni și stăvilește furia nepotolită a cetelor dușmane.

Cel mai dureros altar, pe care s'a vărsat sângele îmbelșugat al sutelor și miilor de Români, a fost capitala Secuimii, orașul Târgu Mureș. Aici a fost spânzurat: teologul Vasile Pop, a fost sfârticat în bucați teologul Bronta, profesorul Constantin Roman, prefectul legiunii XII, protopopul din Pintic, Vasile Moldovanu, preotul Petru Rațiu, elevul de liceul Maier etc.

Peste 40 comune românești din județul Mureș și Târnava au fost mistuite de flăcările revoluției, și aproape fiecare casă românească este îndoliată de durere, plângându-și pe cei mai dragi ai săi, căzuți pradă furiei cetelor secuiești.

* * *

Ziua de 3/15 Mai să fie pentru noi, un îndemn și o încurajare.

La lumina blândă a acestui praznic, să despicăm trecutul de jertfe al generației tinere din 1848 și idealul măreț pentru care s'au jertfit; să ne dăm seamă că vânturile cari urlă prin văile și munții ținuturilor românești, sunt glasurile de durere ale fiilor neamului nostru îndurerat, cari s'au mistuit de dorul desrobirii și al libertății; să înțelegem că râurile cari încing pământul românesc, sunt formate din sudorile mucenicilor neamului nostru, iar dealurile și munții, înfrățiți cu zărilor albastre, sunt făuriți din trupurile eroilor și ale martirilor, cari s'au prăbușit în lupta pentru închegarea țării și a unirii tuturor Românilor.

Să înțelegem odată că numai din *unirea, sudorile, jertfele și sângele tuturor Românilor va răsari adevărata Românie de mâine.*

Prof. TRAIAN POPA

La Tebea

*Sub foșnet de frunze și vuiet de vânt
Mormântul se crapă... Din el se ridică
Eroul și strigă în noapte-un cuvânt !*

*Vulcanic, pământul se sparge gemând...
Cu ochii în friguri și 'nscrâșnet de dinți
Tribunii se scoală din somn... Tremurând.*

*Și astrul din urmă s 'ascunde 'nfricat
Și vuiet e 'n ceruri și vuiet e jos
Și vuiet e 'n sufletul lor înjunghiat.*

*S'așează în fața prefectului lor...
Un fulger s'aprinde în haosul orb
Și bubuie cerul... Cu glas tunător,*

*Prefectul începe: „Visat-am cumplit“
„Deodată prin somnul dulceag ce-l avui,“
„Visat-am deodată pământul iubit“.*

*„Sub colț veninos și sub ghiara de foc,“
„In care-o vieaș'am isbit !...“
„Fugit-au copiii, dar sânge deloc ! !“*

*„Lăsat-au morminte, altare-au lăsat,“
„Avere și cinste, renume slăvit,“
„Dar sânge 'n morminte, ei nu și-au vărsat !“*

*„Răpitu-ne-au somnul și tot ne-au răpit !“
„Pe toți cei nemernici să cadă blestem,“
„Căci nu's demni de ȧara în care-au trăit !“*

*„Să sboare la luptă acel fără team' !“
„Să punem oșelul în brațe de fier !“
„Să smulgem pământul, ce-l pierde-acest neam !“*

*„Cu toții la luptă, din munți și câmpii,“
„Să smulgem Ardealul, altarul nost' drag,“
„Să-l smulgem noi morții, căci nu-l pot cei vii !“*

„Să sune iar țara și munții noștri' dragi“
 „In cântec de aur, nu 'n plâns de iobagi!!“

Gorunul se pleacă și frunza își plânge,
 Iar norii pe ceruri gonesc speriați;
 Rămas'a prefectul cu lacrimi de sânge...

Plecat-au la luptă vitejii tribuni,
 Să poarte bătaia de-acolo din groapă!...
 Privește o clipă spre munții străbuni.

Și fața-i se pleacă spre-un falnic gorun
 Și-i tremură mâna și-i tremură barba,
 Sub foșnet de frunze și vuiet nebun!...

Și clipa se stinge... Mormântul îl cheamă...
 Eroul se 'ndreaptă... dispăre în el...
 Afară-i furtună și totul se sfarmă!...¹

BCU Cluj / Central University Library Cluj
 AUREL GHENDER VIII.
 Oradea—Beiuș.

Octavian Goga

Sunt lucruri pentru cari limba omenească n'are mijloace potrivite de a le exprima. Sunt oameni cari se immortalizează prin faptele lor. Sunt indivizi cari rămân nemuritori în amintirea popoarelor.

Aceștia sunt supraoamenii, acei ce au avut darul ceresc de a se identifica cu aspirațiile, cu trecutul, cu viitorul neamului din care au făcut parte. E lung și fără sfârșit pomelnicul martirilor și cărturarilor noștri, cari au trăit, au activat și au murit pentru idealul românesc, pentru acel vis care s'a împlinit pentru o clipă și care astăzi s'a destrămat.

Eu nu cred că mai este popor în lumea mare care să fi urcat calvarul atâtor suferinți ca și neamul nostru. Nu cred să fie popor mai bun, mai răbduriu și mai vrednic

de o viață liberă ca și neamul nostru, care a avut atât de puține zile de sărbătoare în cursul vieții sale bimilenare.

Și nu-mi vine să cred că acest neam, care a înviat după pătimiri de veacuri, iară a trecut din viață la moarte și robie și nu-mi vine să cred că, cel înviat odată mai poate pătimi și mai poate muri.

De multe ori, de nenumărate ori par'că tresar și mă deștept dintr'un vis urît. Nu-mi vine să cred că milioane de Români, cari și-au văzut cu ochii împlinirea visului, unitatea lor națională, astăzi iară sunt despărțiți și împărțiți între alte neamuri, cari n'au nimic comun cu pământul, cu sufletul, cu trecutul, cu istoria, cu viitorul nostru. Și totuș așa este. Iară avem un vis neîmplinit. Sufletul nostru, partea noastră divină, iară este răvășită de torturile iadului și iară este în căutarea împlinirii acelu vis.

Nu dispun de tăria verbului, și n'am puterea cuvântului, cu care aș putea evoca în cadrele unui scurt articol figura nemuritoare a lui Octavian Goga, a cântărețului pătimirii noastre de veacuri, a poetului, care mai artistic și mai dinamic ca oricare altul, a fost interpretele cel mai clasic și evocatorul cel mai biblic al ceasului poruncit să vie pentru neamul nostru.

El, ardeleanul dârz, naționalistul intransigent, el, profetul unei vremi ce a trebuit să vie, a întruchipat în versuri de o energie fără seamăn, tot amarul unei vieți ce n'a putut dăinui, el adresându-se celui Atotputernic, îi cere.

„Stăpâne, orânduie-mi cărarea!
 În suflet, seamănă-mi furtună,
 Să-l simt în matcă-i cum se zbate,
 Cum tot amarul se revarsă,
 Pe strunele înfiorate;
 Și cum sub bolta lui aprinsă,
 În smâlț, de fulgere albastre,
 Incheagă-și glasul de aramă:
 Cântarea pătimirii noastre“.

Și a cântat-o și prin cântarea ei, a făcut să o simțim cu toții mai intens; ne-a răscolit sufletele, ne-a oțelit brațele și ne-a pregătit pentru ziua mare a primenirii. În ver-

sul lui serafice s'au perindat înaintea ochilor noștri plugarii „cei mai buni copii ai firii“, despre cari spune cu atâta siguranță:

„Din casa voastră, unde în umbră
Plâng doinele și râde hora,
va străluci odată vremii
Norocul nost' al tuturor“.

Și cântecul lui a făcut să defileze înaintea ochilor noștri pe lângă „cei mai buni copii ai firii“ și îndrumătorii lor din toate timpurile: dascălul, dascălița și preotul.

Dascălul „cu zimbet bun, cu ochi cuminți și limpezi, strălucitori de lacrimi și lumină . . .

„n ochii tăi văd strălucind scânteia
Din focul mare al dragostei de lege
Ce prin potopul veacurilor negre
Ne-a luminat cărările pribege“.

Dascăliță care,

... „mângâind copiii altor mame,
Te stingi zimbînd în calea ta fecioară,
Iar căpătâiul somnului tău mașter
De-un vis deșert zadarnic se 'nfioară.
Tu par' c'auzi cum picură la geamuri
Un ciripit de pui de rîndunică
Și-un gând răzleț îți îmfierbântă tâmpla,
Cu tine adoarme o dulce, sfântă frică“.

Și preotul,

„Moșneag albit de zile grele . . .
Atâtea patimi plîng în glasul
Cuvântătorului părinte
Și atâta dor aprind în inimi
De clipa răsbunării sfinte“.

Iată îndrumătorii de veacuri ai unui neam robit de soarte, dascălul, dascălița și preotul, cărturarii satelor noastre, ale căror portrete de sfinți nucenici ai unei cauze drepte le găsiți atât de artistic plăsmuite în poezia lui Octavian Goga.

Și Oltul

„Ce ne-a 'nfrățit pe veci necazul
Și veselia de-o potrivă“

este străjerul neclintit al celor mai scumpi tezauri ce-i avem.

„Ca unda ta strivită, gemem
Și noi, tovarășii tăi buni,
Dar de ne-om prăpădi cu toții,
Tu, Oltule, să ne răzbuni!

Să verși, păgân, potop de apă
Pe șesul holdelor de aur;
Să piară glia care poartă
Instrăinatul nost tezaur;
Țărâna trupurilor noastre
S'o scurmi de unde ne'ngropară
Și să-ți aduni apele toate,
— Să ne mutăm în altă țară“.

Nu discut, dacă poezia cu oarecare tendință poate să fie o creație artistică, pentru sufletul meu însă aceste mărgăritărele ale literaturii noastre sunt întruchiparea celei mai desăvârșite cap'odeoperă românească.

Fapt este că, mesianismul lui O. Goga este unic în felul său, poate în întreaga literatură universală. Nici unul dintre poeții noștri, nici genialul Eminescu nu s'a ridicat atât de sus în sferile siderale ale idealului nostru național și nici unul n'a lăsat să sune atât de profetic goarna biruinții noastre la împlinirea vremii, nici unul n'a exprimat atât de plastic că va sosi odată „ziua mare-a învierii“ și nici unul n'a făcut o profeție atât de poetică pentru țărâ-nimea noastră.

„Acești ostași cu fețe ofelitate,
Cu zimbet mort, cu suflete trudite,
Ca 'ntineriți de suflul primăverii
S'or ridica, ei cari au fost străjerii
Amarului și-ai morții și-ai durerii,
Cu brațul greu de greul răsplătirii.
— Toată țărâna gliei desrobite
Și munții toți și-adâncurile firii
Vor prăznui din pacea lor urnite

Infricoșata clip'a primenirii,
 Când suflet nou primește întruchipare
 Și'n strălucirea razelor de soare.
 El hărăzește vremii 'mbătrânite:
 Vestmântul nou de nouă sărbătoare“.

Octavian Goga de doi ani nu mai este printre noi. El însă trăește și e nemuritor în amintirea tuturor Românilor din toate timpurile.

Creația lui poetică, dinamismul său național, glasul pătimirii noastre de veacuri dăinuește în sufletele noastre și formează crezul nostru al tuturor. Poezia lui este și astăzi, ca și înainte de 1 Dec. 1918, strigătul de durere al unui neam pentru care trebuie să vie ceasul mare al învierii fără de care nu-și pot dormi liniștite somnul de veci sufletele tuturor generațiilor de martiri și mucenici ai neamului nostru.

Alături de ei, Octavian Goga, pe plaiurile vremelnice înstrăinate dela Ciucea, străjuește altarul nădejzii noastre de mai bine și cu glasul lui profetic ne spune:

„Nu știi ce e scris în stele,
 Vor veni și zile rele,
 Dar românul își face cruce
 Și se încrede în puterea unui mare D-zeu“.

Profesor Dr. EUGEN SELEȘ

D-lui N. Niculescu :

Care a publicat poezia „Furtună“

*Lumea toată se frământă
 Toți în luptă se avânta . . .
 „Furtuna“ în goană vine . . .
 Să te înghită și pe tine.*

OCTAVIAN MERCEA
 cl. VIII D. Loga

Plopul

*Uitat stă plopul singuratic
Lângă o margine de drum
I-se mai joacă și acum
Prin frunze, vântul nebunatic.*

*Și-al frunzelor sale șoptit
Sub calda suflare de vară
Cu trist scârțăitul de cară
Se 'mbină mereu nesimțit.*

*Pe drumul vechi și prăfuit
Atâția a văzut trecând
Pe unii triști, alții râzând,
In calea lor spre astințit.*

*Și'n noaptea cu cer înstelat
Albit de palida rază
Doar el peste câmpuri
veghează
In liniștea ce s'a lăsat*

*Il văd mereu, îl văd și-acum
Așa de trist și singuratic,
Bătut de vântul nebunatic,
Lângă o margine de drum.*

BCU Cluj / Central University Library AL. MARINOVICI
cl. VIII. lit. C. D. L.

Ca altarul bisericii de lemn

*Cu fruntea aplecată pe scumpa noastră glie
Ingenunchiați în fața icoanei învechite,
Noi plângem la altarul bisericii de lemn
Și căutăm povestea hotarelor iubite.*

*Au plâns aici pe vremuri și moșii și strămoșii
A plâns aici și cerul și doina depe deal
De lacrimi cresc stejarii, de lacrimi curge Crișul
Ș'de lacrimi suspină ciobanu în caval.*

*O mamă, ce pe vremuri mi-ai dat aici viață
Și ți-ai nutrit copila cu basme și cântări
Pe plaiuri sălăjene să vadă 'n zări viitorul,
Dece n'ai mers departe ? departe 'n alte țări.*

*Să-i fi mințit ei multe dar multe mai trumoase
Să nu-și cunoască țara, nici sfântul ideal.
Dar n'ai știut, femeie, că o să-ți fie fiica
Atât de înfocată Româncă din Ardeal.*

*Acum privește-o și tu, cum stă îngenunchită'
Ca și strămoșii 'n fața icoanei învechite
Și plânge la altarul bisericii de lemn
Cătând și ea povestea hotarelor iubite.*

VIORICA OȚELIA
cl. VIII. L. F. Beiuș

Șimleul Silvaniei la 15/IX 1940

Cine realizează și cine zădărnicește educația?

Copilul e ca și o plantă plăpândă care are nevoie de o îngrijire specială. Știm dealtfel că spre deosebire de plantă, copilul mai are pe lângă individualitatea biologică și o individualitate psihică. O bună educație trebuie să țină seama de acești doi factori. Scopul în vederea căruia se face educația, este formarea omului, canalizându-i-se și îndreptându-i se toate energiile către idealul moral. Factorii cari determină educația sunt de două feluri. Unii care au intenționalitatea, adică urmăresc voit formarea idealului educativ, iar alții care au o influență nevoită, întâmplătoare exercitată în mare parte de mediul înconjurător.

Influența voită o exercită familia, școala și biserica.

În rândurile ce urmează voi căuta să arăt care sunt prietenii elevului, adică cine îi vrea binele, și care sunt dușmanii care-i zădărnicesc acea educație voită.

Părinții trebuie considerați ca cei mai buni prieteni ai elevului. Ei sunt aceia care l-au născut, crescut și îl inconjură cu o dragoste netărmuită. Datorite acestei dragoste ei vreau pentru copilul lor un viitor fericit și doresc „să-l facă om“ cum se exprimă poporul în înțelepciunea sa. Cu alte cuvinte interesul părinților este desăvârșirea, sau am putea

spune mai plastic, prefacerea dela omul — animal in „homo-sapiens“, într'un om luminat, de omenie, blând, înțelegător, față de alții așa cum trebuie să fie toți oamenii care vreau să trăiască într'o societate pașnică organizată. Căci ce fel de societate ar fi aceea unde toți ar spune minciuni, toți ar fura, toți ar bârbi, sau când fiecare ar trebui să tremure veșnic de frică că aproapele, camaradul bestial, înarmat cu un cuțit, revolver sau altă armă drăcească te atacă, fără vină, numai că așa i-a trântit prin creierul său rătăcit?

Iată dar ce urmăresc părinții noștri prin sacrificiile pe care le fac, prin sfaturile pe care le dau copiilor fără a cere altceva decât dragostea și respect. Putem noi oare să nu inbim pe acești prieteni sinceri și devotați?

Profesorii se consideră și ei printre prietenii elevului. Spre deosebire de părinți, dragostea lor este mai obiectivă, și dacă am putea spune împărțită asupra tuturor elevilor. Prin cunoștințele pe care ei le împărtășesc elevilor, ei îi pregătesc pentru viața viitoare și prin sfaturi, exemple și alte metode ei formează caractere în vederea realizării de personalități creatoare de valori. Călăuziți de aceste percepțe ei nu urmăresc decât binele elevului și trebuie considerați ca adevărați prieteni.

Dar această operă educativă, către care năzuiesc părinții și profesorii este de multe ori zădărnicită de anumiți dușmani cari pândesc elevul în viața înconjurătoare. Printre acești idoli răi vom enumăra: Pe colegul rău, literatura greșită, strada și cinematograful.

Colegul rău se poate cunoaște ușor. Este leneș și vicios. El te îndeamnă la proștii, la fumat, băut, furat, minciună, lipsă dela lecții și câte altele cu care elevul își pierde timpul. În trecut fie zis că îndreptarea acestui coleg cere o atenție specială și nu se poate realiza ușor. Știm ce mult au de luptat părinții și profesorii până ajung la unele rezultate pozitive.

Până atunci însă, el rămâne un dușman al elevului conștiincios și trebuie ocolit.

Cartea este un prieten și auxiliar prețios și poate folosi mult dacă conține învățăminte trebuitoare pentru viață, Știm dealtfel că selecția în viață, se face prin aptitudini și cunoștințe. Cel mai bine înarmat va birui.

Dar din păcate sunt și cărți rele, știm că există mii de exemplare care nu urmăresc decât biciuirea nervilor. Pe lângă timpul pierdut la citirea unor asemenea cărți, ne stricăm gustul estetic. Le considerăm dușmanii elevului căci îi otrăvesc sufletul prin conținutul lor.

Strada sau Bulevardul unde mișună lumea în ambele direcții, te miri ce o fi căutând, este și ea un pericol pentru elevi. Pe lângă că-și pierde timpul prețios, fără să vrea, înregistrează fel și fel de atitudini, aude vorbe al căror sens nu-l înțelege, sau cel puțin este prematur să-l tâlmăcească. Deci hoinărelile acestea nu pot avea decât o influență nefastă asupra elevului.

Cinematograful este și el ca un cuțit cu două tăiușuri. Dacă filmul este bun, timpul petrecut este și plăcut și cu folos. Dar dacă filmul urmărește senzaționalul, după cum se întâmplă deobicei, el devine un dușman primejdios. Fără să-ți dai seama ți-se furișează în suflet minciuna, lăcomia, crima, invidia, ura, nesupunere față de părinți și superiori, trădarea țării, călcarea jurământului, ateismul și câte altele.

Să ne ferim de aceste filme cari indeamnă sufletul la pierzanie.

Problemele tratate pe scurt aici au o deosebite importanță pentru educație. Fiecare din ele ar merita o atenție și extindere mai mare. Până atunci însă este bine cel puțin să ne cunoaștem adevărații prieteni ai educației dându-le ce merită, adică toată încrederea și pe dușmani să-i ocolim.

Numai așa se poate ajunge adevăratul ideal educativ, devenind personalități creatoare de valori, cari știu să aducă jertfe pe altarul umanității.

Prof. ILICĂ NICHIFOR

Troiță

*Troiță uitată la margini de drum,
Cu brațele smulse de vânturi
Spre tine genunchii mi-i plec și acum
Cu sufletul frânt de avânturi.*

Demult, într'o seara drumeț obosit
 Făcut-am popas lângă tine.
 Și alb îți era lemnul, curat și 'nflorit
 Sub razele lunei, senine.

Dar astăzi când gândul mă'ndeamnă, napoi,
 Spre satul pierdut dela poale,
 O umbră ce-o biciue și vânturi și ploi,
 Se 'nalță tăcută în cale.

Ca mâine, troiță, din margini de drum
 Un vânt te va smulge năvalnic,
 Și-alături de brațe, căzută în drum,
 Uitarea-ți va pune zăbranic . . .

CIONCA SPIRIDON

cl. VII lit. „Liceul Diaconovici Loga“

BCU Cluj **Epigrame** Library Cluj

— de ghb —

Stimabilul Domn M., s'a intristrat mult că i-au dat drumul
 dintr'un înalt post cel deținea în Minister.

„Oricâte vânturi vor sufla
 Ziceai: „râmân unde-am fost.“
 Venit-a anul ; cu-un cuvânt,
 Din Minister ți-au f ă c u t v â n t .

Di Nae eu vechiu funcționar,
 t. bine hrânit, e totuși, după
 părerea multora un om de pre-
 tuit pentru calitățile sale.

Deși volum ai respectabil,
 Nu mă mir că 'n bună știre
 Cred că mulți vorbesc amabil,
 Când îți spun : „un o m subțire“.

Flori de cireș

1. Aprilie 1941

<i>A îmbrăcat vesmânt de flori</i>	<i>Un diamant pe-un mărțișor</i>
<i>Cu soarele răsare.</i>	<i>E lacrima de rouă</i>
<i>Cireșul alb trezitînzori</i>	<i>Și bolduri galbene în cor</i>
<i>De partumatai-i floare.</i>	<i>Răsar din copa nouă.</i>

*Buchete albe 'n zori de zi,
Cadou de primăvăară
Deschis de razele-avrii
Parfum în fapt de seară.*

*LUȚĂ BRĂDĂTEANU
cl. VIII. șt. lic. D. Loga*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Strigați!

*Priviți moșia noastră stârtecată,
Priviți Români! Strigați cu tot avântul:
„Că mai trăim! Și vor plăti odată,
„Acei ce vor să fure tot pământul.*

*Strigați-le copii ai suferinței,
Strigați, saudă Mureșul bătrânul:
„Că vor plăti în ziua biruinței,
„Și-atunci vedea-vor ei cine-i Românul.*

*Strigați eroi viteji căzuți pe glie:
„C'aici Românnl singur e stăpânul.
Svârliți disprețul vostru ca să știe :
„Că nu pot umili nicicând Românul.*

*Strigați . . . ca zădarnică li-e în ura . . .
Copii orfani cu glia sfârtecată,
Pământul sfânt mușcați-l voi cu gura,
Să-l desrobiți bucată cu bucată.*

*Strigați, căci va veni o vreme iară,
Când fi-vom iar stăpâni pe-acest pământ
Veniți ! cântând „La arme pentru țară“,
Veniți să desrobim Ardealul Sfânt !*

*Și-atunci vedea-vor ei că nicio armă
Nu va putea opri vreodat' avântul,
Și vor vedea cum forța lor se sfarmă,
De-un biet Român ce-și apără pământul.*

*Mândria lor trufașă va apune
Așa cum s'a 'nălțat peste hotare,
Și-atunci, al vremii clopot o să-i sune,
Ca unui mort, prăhodul de 'ngropare.*

*Și va vedea atunci întreaga lume
Că singuri făurit' am idealul,
Și buciumul va prinde iar să sune,
S 'audă toți c'am desrobit Ardealul.*

DEMENESCU

Liceul militar, Timișoara

„Tinerețe fără de bătrânețe și viață fără de moarte”

Evenimente dureroase au făcut să pară actuală — o problemă de *veșnică actualitate*: problema tineretului; situându-o pe primul plan al preocupărilor de senzație a tuturor —; crezând, poate unii că problema se *resolvă* cu instituirea unei anchete, oricât de serioase și oricât de competenți ar fi cei ce încearcă să-și rezume gândurile și simțămintele în câteva coloane, studiate de sigur, de cel ce le-a frământat, pentru a le găsi viața cuvintelor adecvate: rămase însă pentru „cei mulți” — litere... cu viață efemeră a senzațiilor, dacă nu chiar... moarte: în neputință deci de a creea ori împrumuta ceea ce trebuiau să cuprindă: *viață*.

Astfel a ajuns să fie la „modă” doar, ca să treacă tot atât de iute, ca și moda, o problemă, — care nu e nicidecât *trecătoare*: constituind problema centrală a vieții omenești în general și a progresului uman în special: problema tineretului și a tinereții.

Căci tinereța nu înseamnă numai și nici în primul rând *puținătatea anilor* și a experiențelor vieții; ci *tinerețea* stă și se desăvârșește prin mulțimea și *mărirea credinței* ce ne pătrunde și animă sufletul: **credința în viața biruitoare**.

După cum nici bătrânețea și mai ales *îmbătrânirea*, nu înseamnă *mulțimea anilor*: ci mai ales: *ratăre în fața neputinții de a crede*; neputință nutrită de dăsnădejdea creată de propriile patimi oploșite și păcate înstăpânite asupra sufletului a cărui sevă și putere de viață i-o sug.

Sunt atâția tineri bătrâni și atâția bătrâni plini de puterea vieții creatoare și biruitoare!

Căci decât un „tânăr” de 15—18 ori 25 de ani, care nu are preocupări ce trec peste cadrul vieții ce îndestulește orgoliul; stomacul și epiderma, — neasemănat mai *tânăr* e un „bătrân” albit, ori poate îngârbovit de greutatea vremii și poverile vieții lui și alor săi, din cărcă-i, dar care e orbisnuit și renunță, bun bucuros la atâtea mulțumiri și plăceri: pentru a mulțumi pe cei cărora i e dat fiindcă e dator să le fie: pildă, ajutor și ocrotitor.

Căci tot ce se poate înregistra ca isbândă a spiritului

omenesc, este, înainte de orice, *izbânda tinereții*, — oricum s'ar chema „tânărul“, truda sufletului căruia a făcut să biruiască ideea, pentru înfăptuirea căreia a luptat și biruit : Cheme-se Alexandru cel Mare, Iulius Cezar, Napoleon, Avram Iancu, Simion Bărnuțiu, Mihai Viteazul, Ștefan cel Mare, Bismark, Clemenceau, Foch... Vilson... ori chiar, ori tocmai... *Isus Cristos*.

Căci, *după* nașterea, viața, moartea și învierea Lui, nimeni n'a devenit și mai ales n'a rămas să fie socotit mare — decât *prin El*. —

Tot ce e mare și rămâne mare în lume, e împărțășire din marea Lui mărire și putere. Cercetați istoria indivizilor și a popoarelor, de după Nașterea și Invierea Lui și vă veți convinge : Indivizi și neamuri cresc și se desăvârșesc, scad și pier, în masura apropierii și depărtării de El și legile Lui.

Popoarele cari nu s'au încreștinat, au pierit, ori s'au corcit și chircit și se corcesc și se vor corci și chirci, oricât de puternice ar apărea, — pe măsura ce se cred a putea, de pe pedestale de putere și mărire vremelnică, rezultate ale ființei și dăinuirii lor creștine — să se războiască împotriva Celuia — a cărui avere primită, cerșită și furată, — o devesesc în țări străine — de spiritul Bunei lui Vestiri : pentru a avea iluzia că nu se va simți că ceea ce nu e „lături,“ : *e aceeași avere a Aceluiași*, împotriva Căruia se răsboesc *în zădar* : pentruca să nu să simtă a fi nevoiți să-și ridice fruntea rușinată de deasupra trocii ce conține doar roșcove pentru porci pentruca îndurerați, dar nădăjduiți încă, să fie mângăiați că pot să îngâne : Păcătuit-am Părinte...

* * *

Dar problema tineretului nu e într'atâta o problemă de învățătură cât de deprindere ; nici de instrucție, cât de *educație* dar mai ales și în definitiv de *autoeducație*. O problemă de dare și luare de pildă și o problemă de ocrotire mai mult decât de îndrumare.

Copilul e privit și socotit a fi ceea ce este într'adevăr : *om în devenire* ; fără să ne dăm seama însă, că noi însine cei „mari“ nu suntem altceva. *Căci oameni devenim* mai mult decât ne *naștem* : formându-ne și modelându ne după modele ce ni se pun spre a ni le alege de urmat și de imitat.

Istoria omului ne arată — că *copilul dintrun'nceput* a fost așezat în condiții *prielnice și firești*, de-a putea avea modele de urmat nefiind *creat* cum a fost *tatăl și mama*, ci *născut* și așezat în cadrul familiei, lui Adam, cel menit a rămâne *bun și drept* pentru a păstra *buni și drepecți* pe cei cari din ei și pria ei aveau să populeze și fericescă pământul.

Dar au ascultat înșiși, Adam și Eva, — mai mult de glasuri străine de *rostul* lor adevărat, care le arată că *creați* fiind: vor trebui să cunoască ca să se cunoască învătând și ascultând pentru a putea învăța și iubi: simțind mângăerea de a fi iubiți, pentru serviciul ce-i fericescă a-l fi făcut.

Dar ei înăbușindu-și glasul *adevărului* din ei, s'au lăsat aleșiți de Părintele *Minciunii* înșelătoare; prin *neascultare*, vrând să fie *asemenea*, adică *mai mari* decât Cel din realitatea Căruia primiseră firimitură vieții din ei . . .

Au „crezut“ că pot să învețe — fără să asculte —; să poruncească, fără să servească mai întâi și să *ceară* ceea ce n'au dat: dragostea.

Astfel s'a păcătoșit omul — și păcătoșit a rămas și a dăinuit în cursul vremilor și istoriei lui: el și cei născuți din el.

Și ar fi rămas tot mai păcătoșit spre desnădăjduita lui pierzanie, dacă cel ce l-a creat nu s'ar fi îndurat Insuși să-și trimită pe Fiul său: spre a fi născut în cadrul *noii Familii*, în care Tatăl era doar crescător, educator: Iosif; iar Mama lui, Preacurata lui și a noastră devenită Maică.

Pentru ca să înțelegem noi cei de după El și miluiți de învățatura și dragostea lui, să ne înțelegem că singura putință a îndreptării noastre, lucrarea mântuirii noastre; să simțim că putința fericirii noastre e, a *cunoaște* frumusețea neasemuită de vremi și veacuri a învățaturii lui mântuitoare și urmarea pildei lui: Pildă a vieții celor „mari“ și celor „mici“. Ca să fim mângăiați: că „din plinirea vieții lui noi toți am luat, dar după dar“ . . .

Ca să învățăm a ști, pătimind neînvătând; că să înțelegem a simți că tot ce e în afară de această pildă și alături de acest drum, e perire și pierzanie, și pentru cei „mici“ și pentru cei „mari“ și pentru cei puțini și pentru cei mulți,

și pentru cei „slabi“ și pentru cei „tari“. Căci oricât de povarnică ni s'ar părea „sarcina“, oricât de îngreuiat „jugul“: El singur are puțința de-a le ușura, având singur „cuvintele vieții de veci“.

El singur are puțința păstrării „tinereții fără de bătrânețe“ și dobândirii „vieții“ fără de moarte“.

Dar noi cei „mici“ pentru care se scrie — revista aceasta menită a crea în suflete adevărata „Tara visurilor noastre“. — pentru a putea fi și deveni într'adevăr „mari“, să nu uităm a ne împropăta mereu în minte, gând și faptă, istoria vieții Lui dela leagănul ieslei din care ne-a răsărit „lumină“, până la însângerata Cruce, pe care s'a săvârșit: — *gol* cum s'a și născut — ca să învățăm a ști că ceea ce adunăm în noi pentru *ar fi*, nu ceea ce ne agățăm pe noi și strângem în jurul nostru pentru a ne înșela: *a avea*; deci ceea ce *suntem*, nu ceea ce *avem* ne constituie rostul, averea, mângăerea și fericirea noastră vremelnică și veșnică.

* * *

Evident deci că noi cei ce tindem să devenim ceea ce vrem și trebuie să fim: învățând a căuta pentru a vedea, a auzi pentru a asculta, a primi pentru a face — vom înțelege că spre binele nostru, va să ne adăpăm din izvorul nedesmințitei învățături a vieții Celui ce a venit ca să-și trăiască viața — omenește — între noi, ca noi cunoscându-i-o, „viață să avem și mai multă să avem“. Neuitând că pentru noi spune ceea ce ne spune, despre El, Scriptura că „a trăit sub ascultarea lor“ „crescând în vârstă și înțelepciune în fața lui Dumnezeu și a oamenilor“ *treizeci de ani* înainte de a începe să învețe pe alții.

Treizeci de ani a ținut El, cunoscătorul vieții — creatorul ei fiind: treizeci de ani a socotit el că e necesar pentru noi —: ca învățând, trudindu-ne și ascultând, să ne asudăm, pildei noastre, haina cuvântului, menit a servi de învățătură și pildă pentru cei cărora învățătura ne mângăem a le fi...

Neuitând nici ceea ce ne învață gramatica — la modul *imperativ*, prin faptul că Imperativul *n'are persoana întâia*. Ceea ce nu vrea să spună că persoana întâia: *nu-și poate porunci sieși*, căci „cei ce nu-și pot porunci sieși“ de unde-și

culeg dreptul și putința de a porunci altora spre învățatură și urmare ?

Ci ne arată și învață — inapelabil — imperativul că cel ce poruncește, — *va să facă mai întâi* — de-a porunci — *însuși*, ceea ce va să poruncească, — ; numai astfel porunca lui, — în adevărata cunoștință a faptei fiind, va putea fi *poruncă: spre împlinire și urmare*, — nu spre neascultare și dărâmare.

Pentru aceea „a început Isus a face și a învăța“ — ca să înțelegem noi că va să facem noi pentru a putea învăța pe alții, — mai mult prin pilda, „ce rămâne“, decât prin învățatura-ne — ce „sboară“ și trece...

Știind și învățând a ști că *ceea ce fericește omul și viața omenească*, nu este *ceea ce învață a ști, ci mai ales ceea ce s'a deprins a face* ; iar *Cel ce vrea să ne fericească, va trebui să ne dea mai multă putere și ajutor*, decât știință și învățatură...

Iar El, El singur „putere a dat tuturor celor ce L-au primit pe El“ — putere și curaj de-a învinge și birui lumea și adversitățile vremii ; simțind crescând și desăvârșindu-li-se în gând, vrere și faptă, — puterea vieții biruitoare, frăgezimea tinereții nescăzătoare, și deplinătatea vieții netrecătoare : — El dătătorul și susținătorul în noi a adevăratei tinerețe fără bătrânețe și vieții fără de moarte, pentru a creea și desăvârși în noi și'n jur de noi ideala, dar reala, neîmplinita dar dorita :

„Țară a visurilor noastre“ ce va trebui să devină pentru a ne mântui : *realitatea* vieții noastre individuale sociale și naționale.

Profesor AUGUSTIN COSMA

Lăcrimioare . . .

. . . o șoaptă pentru Tine

*Lăcrimioare, lăcrimioare, boabe de mărgăritar
Albe flori înlăcrimate ale îngerilor mici,
Risipite'n lumea largă, lume fără de hotar
Și-alintate cu sfială de nenumărați pitici . . .*

*Floricele de zăpadă cu parfum îmbătător,
Rătăcite ici și colo v'aurește mândrul soare
Clopoșei voștri gingași se 'nchină încetișor . . .
Cine sunteți? Lăcrimioare . . . lăcrimioare . . .*

*Sunteți rouă presărată de 'nălțimile cerești
Și aninate lin prin pajiști și umbrare tănuite?
Sau senine boabe limpezi de pe gene îngerești,
Strecurate printre nouri în poiene liniștite?*

*Lăcrimioare, lăcrimioare . . . diafane și umile
Murmurați încetișor basme vechi, povești uitate
Când vă frâng cu milă parcă mâini micuțe de copile
Și vă mângăie cu drag, pe petale 'nlăcrimate . . .*

*Spre ființa de departe, cu iubire închinată,
Duceți șoapte 'ngândurate pe petale de ninsoare
Si-alinați ușor durerea ce în suflete ze zbate
Flori vrăjite . . . Lăcrimioare . . . lăcrimioare . . .*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

NANA

lic. Carmen Șylva

Coboară liniștea

<i>Pădurea cântă'n în adieri de vânt</i>	<i>Din vârful de deal se vâd, agale,</i>
<i>Isoare șipotesc în vale,</i>	<i>Plugarii vin dela arat,</i>
<i>Fluerul doinește-un cânt</i>	<i>Doinesc pe lângă boi cu jală</i>
<i>Mioarele se duc pe cale.</i>	<i>Cu noaptea, ei ajung în sat.</i>

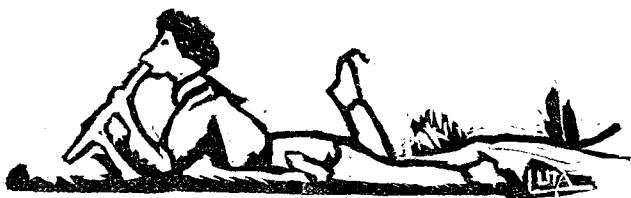
.....

*... Și vânturile stau să moară,
Fluerul cântul și-l oprește
Liniștea dulce se coboară*

.....

Isvorul doar mai șipoteste

N. I. BREBENEȘ
cl VI Oradea-Beius

Primăvară

*E iarăși primăvară 'n satul de câmpie
Și 'n munți acum din nou e primăvară
Un soare cald lucește mândru — afară
În codrul verde — acum e melodie.*

*Și plugurile brazdă nouă ară
Pe urma lor belșug și bogăție
Din pâine țin o 'ntreagă 'mpărăție,
Pâine — atât de dulce și de — amară*

*Un râu își varsă apele la vale
Ducând cu ele ghiața de pe dealuri
Și distrugând ce altă tot în cale.*

*Pe iarba verde lâng'a sale maluri,
Doinește'n fluier un cioban a jale,
Și cântecul se pierde dus de valuri.*

OVIDIU RONAN
cl. VII Oradea-Beius

De ziua Mamii

Scumpa noastră mamă !

Neîngăduindu-ne vremurile să putem fi cu toții de față în jurul aceleia cari o viață întreagă și-a jertfit-o pentru creșterea iubiților ei fii și care începând dela pri-

mul gângurit de „mamă“ și până la rugăciunile evlavioase și poveștile frumoase și-a dat suflet din sufletul ei pentru creșterea și desevărsirea copiilor ei — ne mulțumim prin glasul umil al slovelor să exprimăm ceea ce omeneste mai mult se poate simți decât exprima: Să ajute Bunul Dumnezeu ca oboseala și truda atâtor ani să vă fie răsplătită — dacă nu acum când zilele de bejenie ne apasă greu pe umeri și întristarea grijilor tuturor și a Țării ne amărăște sufletul, cel puțin mai târziu, când toți fiind mari și cu mai multă minte ne vom da silința să-ți răsplătim truda atâtor zile grele și privegherea atâtor nopți. Ai un înger în ceruri, pe mica Viorică, care se va ruga feciorei Maice, pe care ca pe o icoană ai avut-o întotdeauna pildă vie înaintea ochilor, să-ți dăruiască „Mulți ani fericiți“ alături de întreaga familie, și împlinirea gândurilor, dorințelor și planurilor de bine pentru cei dragi. Nu te supăra dacă până acum unul sau altul, mai mult din ușurăta decât din răutate mai ales din neînțelegere — nu din reavoință, te-am supărat: înțelege și iartă cum fiecare inimă de mamă suferă și iartă sburdalniciile sufletului plin de vieață și nevinovat al copilului.

Multe nu poate înțelege un copil din frământările sufletului de părinte, doar când însuși va fi „tată“ și ajungând însăși la ceea ce se poate numi „mamă“ își vor da, cum îmi voi da și ne vom da doar bine seama, de ceea ce poate face și ierta un suflet de mamă! — Dar acum de ziua Dumitale vom ruga pe bunul Isus ca să ne ajute că ajungând cu toții mari să putem face o cunună frumoasă de vieți virtuozose în jurul acelora cari trup din trupul lor fiind, și suflet din sufletul lor, s'au năzuit să le dea copiilor lor: exemplu de virtuți pentru fericirea lor și a tuturor.

Neputând să ne exprimăm mai călduros omeneste dragostea ce ți-o nutrim, te rugăm să primești din partea noastră lucrul de mână al celor două covoare pe care l-am cusut cu gândul ca: privindu-le să-ți amintească întotdeauna dragostea, recunoștința și respectul ce ți-l purtăm cei ce nu te putem iubi atât ca să-ți răsplătim toată dragostea ce ne-ai purtat și ne porți și ne-o vei purta. Ai Dumitale.

NORUCA MITRU și MONICA

Vremuri de restriște

Vândut-au mișei din trupul tău țară . . .
 În jalea cea mare văd triste vedenii;
 Pe drumuri prăfoase, ce duc înspre țară,
 Trec șiruri grăbite de cară
 Ca'n tristele vremi de bejenii.

Alături, prin colbul șoselei perdată
 În negura zării, departe,
 Se'nșirue lumea tăcută,
 Iar gloata cea mare e mută,
 Căci țara vândută se sbate.

Se 'ntinde tăcerea de moarte . . .

Mânași parcă 'n urmă de sbiri,
 Se tărâie gloata bătută de soarte,
 Spre noul Pohod na Sybir.

Și noaptea-i apucă pe drum . . .

Spre poale de codru se-abate convoiul;
 Iar carele grele fărământă noroiul
 În jurul fântânei cu roată.

În noaptea tăcută, cu văluri de fum,
 Adoarme fantastica gloată.

Și'n visul lor același'c' — aceeași soarte-i leagă,
 Ei văd o Românie, frumoasă și întregă
 Și văd oștenii țării cum se abat năvalnic,
 Cum noile hotare le trec triumfalnic,
 Căci Vodă poruncă trimis-a,
 Să 'mpingă hotarul departe . . . la Tisa.

PLUMBAȘ PETRU
 cl. VIII lit. Oradea-Arad

10 MAI

O sărbătoare națională este pentr'un popor tot atât de armonioasă ca și un acord inspirat dintr'un libret de simfonie. Ținând seama de istoria poporului nostru, românesc, se cuvine să facem câteva mici popasuri.

Este mai mult decât de recunoscut că poporul românesc își are scrisă cu sânge o istorie mare. Se cuvine să ne aducem aminte de marile biruinți prin care și-a spălat rușinea robiei. Românul a știut totdeauna să arate popoarelor că este adevăratul urmașal Romei și că nu se dă înapoi din calea sa de glorie; care au scris-o strămoșii cu sânge. În 10 Mai 1866 a venit în România prințul Carol I. După 10 ani, tot în ziua de 10 Mai pentru prima oară fâlfăie tricolorul desrobit iar în trufasa cetate a Turcilor stă măreț stindardul României. În 10 Mai a fost încoronat domnitorul Carol I. alături de doamna Elisabeta „mama răniților“.

Această întretăiere de planuri și dragul 10 Mai formează acel acord de bază pe care ni l-au lăsat strămoșii.

Obligația noastră morală este de a nu clătina, prin sovăială, schela minunată a acestui har pe care ni l-a dat istoria. Din contră, la luptă să ștergem nedreptatea ce ni s'a făcut, și să famem din țara de ieri, o împărăție de mâine!

GIURGIU GRATIAN

cl. III. B. Liceul C. D. Loga
Timișoara

Singurătate

*Ce bună ești, ce sfântă, o, tu, Singurătate!
Tu știi atât de multe în limba ta să-mi spui,
Atât de multe basme și cântece uitate,
Cum n'ai mai spus vreodată pe lume nimănui...*

*Scobori când seara stinge lumina-i străvezie...
In brațe nevăzute mă strângi și mă săruși,
Și ochii mi se pleacă, iar gândul meu se suie
In dealul plin de umbre, al anilor pierduși...*

*Mă duci pe căi umblate și 'n țări necunoscute,
Imi verși în sutlet doruri, tristeți și prevestiri,
Te 'ntorci cu mine 'n lumea visărilor trecute
Și râzi și plângi de jalea atâtor amintiri.*

*Căci numai tu pe lume îmi știi melancolia
Și grijile și chinul și toate ce-am visat...
Și-acolo unde gândul își fărmură domnia,
Cu glasul desnădejzii tu poți să-mi dai un sfat.*

*Am fost alături veșnic, ghicind necunoscutul
Și azi îmi ești aproape și toate mi le știi...
Nu ne'nspăimântă-acuma nici „astăzi“ nici „trecutul“,
Cu anii de durere, cu rare bucurii.*

*Dar, vai, când mintea-mi stoarsă spre ziua ce a
temută,
Spre ziua cea de mâine mi-o port, dacă se poate
Te văd dușă pe gânduri, înaltă, pală, mută,
Și parcă stai de veghe la capul unei moarte.*

N. R.

lic. D. Loga

In jurul unei aniversări

Pe răbojul crud al vremii, anii unul câte unul, au în-crustat din sborul năprasnic spre veşnicie, efemera lor prezenţă.

Şi azi, iată-ne numărând dela naşterea poetului păt-mirii noastre şasezeci de ierni trecute peste crestele bătrâ-nilor Carpaţi.

Se cuvine în aceste zile, când soarele primăverii ne zâmbeşte mai trist ca altădată, smeriţi să ne plecăm frun-ţile închinându-ne spre mormântul încă praspăt al poetului răpus înainte de vreme.

Soarta, neînţeleasa soartă ni l-a luat ducându-l spre o altă lume mai bună spre a nu fi martur neputincios nemer-ciciei noastre.

I-a fost dat lui, neînfricatului luptător, să sufere după moarte umilinţă.

Opera de care şi-a încleştat dârz lupta de o viaţă întregă, pentru care au luptat sângerând miile de eroi şi mucenici anonimi, vis stropit de lacrimi şi de sânge sfinţit de jertfe scumpe, s'a năruit printr'o trăsătură de condei ca un castel din cărţi de joc clădit şi nu din stâncă în faţa unei ţări întregi anchiilozată.

Incovoiaţi, cu sufletul în două rupta trebuie să pă-ră-sim o parte din ţara visurilor noastre, sfânt pământ de unde s'a ridicat părintele Lucaci leul din Liseşti, cu grânicereş-tile plaiuri ale Nasăudului, locul unde a văzut lumina zilei Coşbuc, bardul ţărănimii.

Ardealul, leagănul conştiinţei şi culturii româneşti, cuibul credinţei şi dârzeniei, nu va putea rămâne cume azi. Ne-ar blestema cei ce-au murit.

De dincolo de lumea celor vii, ne privesc cu ochii în-gânduraţi toţi cari prin a lor jertfă au pus temelie sfântului nostru ideal.

Ar vrea să scoale Iancu să-şi trezească ai săi căpitani să sune din tulnice şi să-i vină Moţii să lupte şi să moară a doua oară.

La Ciuca, Goga odihnă în mormânt nu are. Şi cum ar putea fi liniştit, când doarme sub a duşmanului stăpânire?

El care a învins în viață, să fie învins după mormânt? Nu, întotdeauna nu, este răspunsul nostru al celor ce-am rămas. Astăzi deși între noi nu mai este Goga să-și încordeze lira cântând durerile noastre, sufletul său din înălțimile la care numai el a putut ajunge, ne-va ocroti mergând cu noi spre același țel.

Iar azi, vremelnic dacă poartă robite râuri lacrimi, le va spăla păgânul sânge.

Iar tu, năvalnic luptător, al pătimirii noastre doinitor, așteaptă 'n pace, căci nu va trece vreme multă, sosi-va iarăși și pentru tine și pentru noi al mântuirii ceas.

CĂLINESCU N.

cl. V Liceul Militar Timișoara

S'a oprit din goană toamna

S'a oprit din goană toamna pe la noi :

A intrat în casă și'n grădină

Greerii îi cântă imnuri în surdina

Și — ciobanii, doine din cimpoi . . .

Rupe frunzele de lângă muguri,

Și le aruncă, veștede, pe drum.

Umple rumenele fructe cu parfum,

Și cu must, ciorchinile de struguri . . .

Și de sub streșini, rândunelele se duc

Cu negre fâlfâiri, — în largul zării,

Văzduhul răspândește 'n farmecu 'nserării,

Parfum amar de frunze ruginii de nuc.

VLADIMIR DRIMBA

cl. VIII. Oradea-Beiuș

Nu uita că sunt floare . . .

Ei . . .

vouă,
mie,
lor . . .

. . . Nu te 'ntrista floare mică, zâmbet roz de primăvară, strălucire de veselie în corolă fragedă de garoafă . . .

E așa de frumos plânsul, dar lasă-mă să-ți șterg perlele de lacrimă de pe petale și umple-mă de veselia ta de floare, nu te scâlda în lacrima slăbiciunii mele de-un moment ce-mi înrouează pri vîrea . . .

Atât de naiv, de vesel, cu inimă plină ți-am cules tulpina, făptura ta verde cu care m'ai îmbiat într'o grădină necunoscută mie într'o dimineață rece cu cer de plumb . . . Am văzut în verdeața ta odihnitoare, proaspătă, o înbiere și o chemare și te-am cules fără să te cunosc, numai pentru verdeața ta care parcă-mi umplea sufletul de speranța unei, întregi vieți.

Nu te cunoșteam — nu cunoșteam viața eu, care mi-am împlinit trăirea numai între ziduri dese, străzi drepte, înălțări în sus ale privirii numai în lungul stâlpilor înalți plini parcă de iarna goliciunii ramificațiilor de sârme, coroane fără trunze, prin care respira imensul arbore la poalele căruia am vrut eu să cunosc natura, viața. Nu te cunoșteam — rătăcită și tu în lumea mea — dar te voiam trandafir, simbolul dragostei atât de mult dorite. Doream trandafirul pe care îl cunoșteam poate abea din vis . . .

Eram plin de cărbune pe mână când m'a oprit în loc minunea ta pe care nici n'o mai speram . . . Erai mică, verde, pierdută nu știu pe unde, cu o promisiune de boboc pe care parcă-l strângeai plângând mai aproape să-l ocrotești: era în prag de iarnă.

O! floare mică . . . te-am cules cu atâta drag, te-am strâns încet, încet, aproape de mine să te adăpostesc de vîntul ce smulge tot ce-i frumos și fraged. Mi-ai umplut așa de mult goliciunea de speranțe din suflet și tristețea . . . vedeam în tine trandafirul așteptat . . .

Te-am dus acasă, în încăperea rece paralelipipedică, pierdută într'o clădire cubică din orașul ce trăia parcă nu-

mai din și pentru linii drepte, exacte, goale, și fără viață. Te-am așezat într'un ghiveci larg lângă geam și de-atunci făptura ta mi-a umplut sufletul . . .

Cât de mult mi-a împlinit dorul meu atât de neastâmpărat de viață verde, grija pe care ți-o purtam !

Cum alergam la fereastra de-acasă, unde mă așteptai tu, cât ce scăpam din cătușele muncii mele reci, geometrice lipsite de plinătateavieții ! Cu câtă teamă te cumpăneam mereu și cu câtă grije nu uitam niciodată să te stropesc ușor cu apă curată pentru care făceam coadă la robinetul unic al casei cu sute de colivii ca a mea. Cu câte neliniști săream dimineața din caldura patului în camera sloiu ca să-ți deschid genele somnului, să-mi spui ce-ai visat, să te întreb grijuliu de ce ai aninat de gene lacrimi pe care nu le 'nfelegeam și-aș fi vrut așa de mult să le sorb, să ți le șterg, să le mângâi, să-ți pot culege din ochi numai ca pe o ființă dragă, care mi-ai umplut viața. Cum îți furam, să-ți împlinesc și eu ție viața cu ele, toate razele soarelui sgârcit pe cari abea le strecura, cu frică, pe cerul mereu sur și vesnic întunecat,.... și cu câtă nerăbdare și cu cât dor așteptam să-mi dai trandafirul pe care-l doream în viața necunoscută a bobocului ce se plinea din viața ta și din dragostea mea . . .

Știu cât de nepriceput am fost și cât n'am cunoscut viața pe care o culesesem și știu că n'am dreptul să plâng... dar ți-am dat atâta dragoste ca să mă poți înțelege, să-mi ierți lacrimile Sunt așa de mic și slab și-am dorit așa de mult un trandafir...

Aseară, o lumină subțire, roz, ce s'a pogorît parcă stios în întredeschiderea ușoară a bobocului din amurgul ușor sângeriu al unei zile frumoase în speranțe, mi-a promis, pentru ivirea zorilor, deslegerea așteptării.

Când m' am trezit adinea ori, am alergat imediat la geam. unde așteptam minunea, dar m' am oprit de odată, zâmbetul mi s'a șters de pe buze :

— Garoafă ! ...

... și desamăgirea de pe față-mi spunea:

— Nu ești trandafirul dragostei așteptate și atât de mult dorite ...

Tu m' ai așteptat zâmbind și m' ai primit fericită de

bucuria ce-mi vei face și-mi-ai răspuns nedumerită de lacrima mea :

— Sunt floare !

Nu ești de loc tu de vină și poate că sunt mai mult decât nerecunoscător că te întristez cu nestăpânitele mele lacrimi, dar iartă-mă, înțelege-mă și mai ales nute întrista.

De ce-ți străluce roua plânsului în corola abea învoltă, ușor deschisă, nebănuite ușor, ca un suspin.

Plânsul meu nu e reproș, floare dragă. Mă doare că tu-l iei așa, eu nu-l pot opri ...

Plânsul meu nu e ca să te doară pe tine ... plânsul meu e mângăierea mea. Tu te ai pe tine ... floare, de ce să te oti-lească mila pentru nepriceperea mea :

Iartă-mă ... e egoist ce fac ... căci eu ți-am cerut mai mult decât mi-a promis verdeața ta ... nu-mi pot stăpâni plânsul dorinței neîmplinite ...

Iar tu ..., lasă-mă să-ți șterg lacrima de rouă de pe petală, încurajează-mă cu veselia ta.

Lasă să-ți zâmbească toată strălucirea corolii tale roz, garoafă dragă ...

... nu uita ca ești floare ...

Astea ți le-aș spune floare mică de ne am putea înțelege, de ți-aș cunoaște limba sau de-ai înțelege-o tu cea a oamenilor:

... dorim uneori atât de mult ca viața să ne dea un lucru ce-l credem noi că ne este fericirea, ne dorim trandafirul simbolic al dragostei, ori al altui vis ...

Dar viață își are drumul ei nepătruns și împrăstie în jurul ei flori și verdeață, dar floarea pe care ne-o dă, poate nu e trandafirul pe care l-am dorit ... iar noi în desamăgirea noastră ne închidem sufletul frumuseții ce ne-a dat-o totuși viața. Fiindcă nu ne-a dat ce-am dorit noi ci altceva — poate nu mai puțin, nici mai mult, ci numai altceva, nu primim ce ne dă și uităm frumuseți sufletești, uneori. Și în loc să ne umplem sufletul cu frumusețea ei, ne lăsăm copleșiți de lacrimile „dorzinței neîmplinite“ — ...

... lacrimi care ne astupă urechile glasului tău care ne cheamă nedumerită de neurmarea ce i-o dăm: „nu uita că sunt floare“ ...

GHEORGHE COSMA

Țara lui Verde 'mpărat

Țara lui Verde 'mpărat !
 Înpilare și bănat,
 Soare dus la scăpătat.
 Stelele de sus ne plâng
 Florile 'n potire strâng
 Lacrimi sânge și venin
 Berzele se duc și vin
 Pentru noi poartă solie
 Un drum drept spre veșnicie
 Căi de foc săpate 'nstâncă
 Și spre noi din zări ridică
 Oda veacur' lor de sânge.

Țara lui Verde 'mpărat.
 Soare dus la scăpătat.
 Chinuri sufletul ne frânge
 Gloate prinse de năpastă
 Secol obodit așteaptă
 Mântuirea lui cea dreaptă.
 Frunți cernite de durere
 Țară prinsă 'n lanțuri cere
 Dela cer sfântă dreptate
 Să aștepte nu mai poate.

Țara lui Verde 'mpărat
 Înpilare și bănat.

.....

Secol obodit așteaptă
 Mântuirea lui cea dreaptă.

HORIA BUJOR

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Inserări

*Turtit ca și covata un soare 'ndoliat
 Pe ceruri de aramă e 'n mers de scăpătat.*

*Iar greerușul bard al serilor de toamnă,
 Amurgului îngână un cânt prelung de goarnă.
 Petale 'n lacrimi postume, ca mirul cel de nard
 Plâng soarele ce-apune în limbi de zări ce'n flăcări ard.*

*Și ... mormurul ogrăzii, îl umple umbra serii
 Cu tremurul de frunze, cu semnele tăcerii ...*

*Se mai aude odată... cumpană fântânii,
 Se mai aude-odată ... și 'n urmă ei doar câinii ...*

VALERIU T. PERIANU

„Iubirea moșiei străbune“

„N'avem oști, dar iubirea de moșie e un zid,
Care nu se 'nfiorează de-a ta faimă Baiazid“

Eminescu — Scrisoarea III-a.

Acestea sunt cuvintele pe care Mircea, Domnul Țării Românești, i le adresează trufașului Baiazid, dovedind prin ele că deși era considerat mic, totuși se vădea atât de mare poate tocmai pentru că pentru el iubirea gliei era mai presus de toate.

Prin „moșie“ sau patrie, noi nu înțelegem numai pământul pe care îl locuim acum, nu numai munții falnici, care își înalță creștetul spre cerul fără margini, munți cu întreaga lor gamă de frumuseți și bogății.

Moșia nu o formează apele doar cu șopotul lor lin, nici văile umbrite, nici dealurile domoale și nici câmpiile mănoase, din care ne scoatem, „pâinea noastră cea de toate zilele“, ci pe deasupra tuturor acestora și altele multe încă, prin iubirea de moșie, trebuie să înțelegem și amintirea cât mai deasă și mai demnă a strămoșilor, care pe aceste plaiuri românești și creștinești, și-au depănat firul vieții lor, atât la bine cât și la rău, s'au bucurat și au suferit cu deplină încredere într'un viitor mai bun, subt același cer binecuvântat de Dumnezeu; au sângerat și-au dat în viață lupte grele, amestecându-și osemintele cu țărâna pe care o călcăm :

Murind cu sufletul împăcat că au făcut tot cât le-a stat în putință, să ne lase și ne-au lăsat o frumoasă și trainică moștenire românească : *limbă armonioasă*, cum alta pe lume nu-i, căci „toată lumea de-i umbla țară și limbă ca asta nu vei afla“, *o lege străbună*, un *port*, cu care te poți mândri în fața oricărui străin, dornic să te cunoască, și *dă-tini* străbune ce ne au păstrat nealterata ființă de neam printre neamurile cu cari vremea, vrerea și Dumnezeu ne-a împreună sălășluit pe plaiurile noastre și ieri ca și mâine. Toate cele amintite : limba, legea, portul și datinile, formează ce am putea numi ceea ce face din noi ceea ce numim : *neam*.

Neamul nostru, are rosturi trainice aci și nu e o străn-

sură cum ar vrea să ne socotească cei nevoiți să ne judece după sine, cum poate ne vor.

Acest neam românesc și creștinesc și-a pus pecetea românească pe acest pământ, și prin această pecete, pământul dintre Nistru și Tisa, pentru clipe smuls dela sânul moșiei străbune și scaldat în lacrimile acelora care își plâng soarta pe pământul străinului, care nu cunoaște ce e mila și îndurarea, a devenit și chiar este o patrie, o moșie, după cum așa de înălțător și frumos o numeau bătrânii. Pentru un Român, moșia strămoșească nu e o avere la voia întâmplării, nu e o bucată de pământ ca oricare alta.

Această moșie, a tuturor acelara care vorbim aceeași limbă și suntem înfrățiți prin aceleași năzuințe, este patria pe care bunul Dumnezeu ne-a hotărât-o și dat-o în acest colț al lumii, pe aceste meleaguri romano-dace și înaintașii ne-au ținut-o prin cele mai grele încercări și furtuni de dușmănie, prin toate suferințele pe care le-au îndurat cu resemnare și cu jertfe fără seamăn, pentru a da dovadă pentru învățătura noastră de ceea ce numeau ei iubire de moșie.

Cer, pământ, trecut, prezent și viitor, amintiri și nădejdi: toate acestea se întipăresc adânc în mintea noastră când rostim acest sfânt cuvânt: moșie, patrie.

Ca un dangăt de clopot tainic și misteria, ea este în fiecare bătaie a inimii noastre, căci în ea, prin ea și pentru ea trăim noi, dela leagănul care ne poartă veseli și necunoscători ai suferinței și până când ne odihnește recele mormânt, care primește cu aceeași bunăvoință și pe împărații bogați și fericiți cât și pe săracii necăjiți și lipsiți în vieța lor.

Această sfântă moșie și iubirea pentru ea, au cântat-o poeții în versuri măestrite, în toate timpurile atât azi, cât și ieri; au cântat-o cu sfințenie cu mândrie, cu însuflețire sau amar, după cum au fost clipele prin care a trebuit să treacă dela începutul ei și până azi.

Numele acestei moșii a fost în totdeauna, în vremuri de noroc ori de restriste: un cuvânt de ordine, un steag de însuflețire la luptă, un jurământ de credință, un semn de biruință...

În felul acesta se desprinde chipul și înțelesul patriei noastre scumpe și sfinte din poeziile: „Plugarii“ de Oct.

Goga, „Doina“ de Eminescu, „Hora Unirii“ de V. Alexandri, „Graiul Neamului“ de Coşbuc, „Ţara mea“ de I. Neniţescu, „Ţara mea“ de V. Militaru, „Neam valah, neam al meu“ de A. Cotruş şi multe altele. Aşa trebuie să fie *iubirea de moşie* — cum a spus-o Mircea şi aşa trebuie să rămână pentru noi cei de acum şi cei ce ne vor urma, până la sfârşitul veacurilor :

„Un zid — ce nu se 'nspăimântă
de faima“ nici unui „Baiazid“.

TEODOR DEME
cl. VIII. preşedintele societă-
ţii religioase „Sf. Gheorghe“
Beiuş-Oradea.

Chemare

Incerc să le prind... gândurile-mi fug
pe drumuri vagi...
Să le adun în cel din urm'amurg
asupra celor ce-mi sunt dragi.
Dar ele fug,
Aleargă spre 'nălţimi deşarte
Crezuri arse pe rug,
Visuri moarte.

Nu e târziu.
Veniţi înapoi gânduri pribege.
Cu voi, am să sfarm necredinţa,
Care v'a luat, ş'a vrut să mă lege.

Veniţi, mi se'neacă sufletu'n besnă
fără voi,
Aprindeţi-mi speranţa stinsă.
Scoateţi-mă din noroi.

GH. VLĂDOIU
student.

Suferință

*Nemângâiat și trist, de soartă părăsit,
In lumea-aceasta vagă, și plină de dureri,
Deși mă lupt și strig, peste puteri
Nu vrea să credă nimeni, că sunt nefericit!
In negura uitării mă simt ușor pierdut,
Zdrobit din greu de câte-am îndurat,
Iar sufletu-mi aproape stins, nemângâiat
Repetă 'ntr'una clipe ce-au trecut ...*

*Aș vrea să uit de mine, să mă cufund
cu totul,
Să-mi spulber visul jalnic și suferința grea,
Să mă desprind de lume, căci regăsindu-
mi locul
Mi-aș spulbera durerea și desnădejdea
mea!*

SANDU BALMOȘAN

BCU Cluj / Centrul de Literatură Cluj
cl. VII. lit. C. D. L.

Dedicație

N. M.

Odinioară am surâs
Ca ghiocelul: Primăverii...
Căci tu, nădejdea reînvierii,
Mi-ai apărut ca într'un vis.

Adeseori cu gândul dus
Visam... și ce visam?
Mi-a duc aminte: te-așteptam.
C'un dor pribeag, c'un dor nespus.

Atâta doar îmi amintesc...
Era frumos. Un cer albastru
Presărat cu stele... și un cadru...
Mohorât c'un suflet omenesc!

IOAN POP SIMION
cl. VIII. Beiuș L. S. Vulcan

Inchinare

Versuri la mormântul lui Eminescu.

*Pe groapa Ta au răsărit trei flori
— Au răsărit din lacrimi ce Te-au plâns,
Căci ochii ce luminile și-au strâns
Au fost sortiți Destinului : să mori.*

*La capul Tău o candelă s'a aprins,
Iar teiul crângile și-a scuturat
De-asupra sufletului Tău curat,
Căci Tu ai fost Amarei Sorți învins.*

*Ființa Ta a t u n c e a a murit.
Copacul ce creștea de-odat' s'a frânt :
Mormântul nu încapă al Tău cânt,
Căci geniu-Ți a c u m a strălucit.*

București, 1940.

TRAIAN COSTA
cl. VI. Arad-Oradea

Am primit la redacție, următoarele reviste :

„Voința Banatului“ No. 18, 19 anul XXI. Timișoara, „Fruncea“ anul VIII. Timișoara, „Revista colegiului Național Sft, Sava“ anul XVI. Nr. 2 Martie 1941 București, „Curțile Dorului“ anul I. 2-4, 1941, revista stud. dela Fac. de lit. și filosofie, „Dacia“ anul I. Nr. 2 București.

In numărul viitor vom reveni asupra acestora.

POȘTA REDACȚIEI. Domnii autori, chiar când doresc să-și publice lucrările anonim — *tocmai pentru a putea fi publicate*, — sunt rugați, a-și comunica numele, clasa, și adresa, directorului revistei, care-i asigură că secretul numelui îl păstrează cu sfințenie.

